

OpenAIRE Advance v České republice

Michal Růžička

Masarykova univerzita, Ústav výpočetní techniky

Národní workshop OpenAIRE: Otvorený prístup v európskom kontexte | Bratislava | 2018-10-24

@openaire_eu

Co je OpenAIRE Advance

Hlavní cíle OpenAIRE Advance

- Pokračování projektu OpenAIRE: podpora Open Access (OA) / Open Data (OD) / Open Science (OS).
- Cílem je vytvoření spolehlivé a důvěryhodné e-infrastruktury v rámci European Open Science Cloud.
- National Open Access Desks (NOADs) pro
 - přístup k národním datovým infrastrukturám,
 - propagaci, podporu a rozvoj OA/OS na národní úrovni.

Hlavní cíle OpenAIRE Advance

- **Vytvářet, sledovat a synchronizovat politiky OS v Evropě i ve světě.**
- **Shromažďovat výstupy OA.**
- **Poskytovat služby pro integraci OS v rámci procesu vědeckého bádání.**
- **Poskytovat otevřené standardy pro propojování publikací/dat.**
- **Podporovat FAIR (findable, accessible, interoperable, and reusable) vědu.**

Služby pro uživatele

- **Vědec.**
 - Sdílení vědeckých výstupů, vyhledávání.
- **Poskytovatel obsahu.**
 - Aby byl obsah vidět.
- **Poskytovatel financí.**
 - Kontrola na celém procesem bádání a výstupy.
- **Research manager.**
 - Sledování dopadu výzkumu.
- **Vědecká komunita.**
 - One-stop-shop: vše na jednom místě.
- **Inovátoři.**
 - Rozvoj možností otevřené vědy.

OpenAIRE a EOSC

European Open Science Cloud (EOSC)

- **Politiky OS.**
 - Harmonizace politik.
 - Školení.
 - Podpora.
- **Infrastruktura.**
 - Interoperabilita.
 - Nastavení.
 - Propojení.
 - Repozitáře.
- **Publikování OA.**
 - Návody.
 - Nástroje/úložiště.
 - Licence.
 - Soulad s OA.
- **Open Research Data.**
 - FAIR
 - Otevřená data.
 - Nástroje.
 - Právo.
 - Soulad s politikami.

OpenAIRE Advance v České republice

National Open Access Desks (NOADs)

NOADS: Odborníci na Open Science.

- **Cíleno na:**
 - Koordinátory projektů.
 - Vědce.
 - Poskytovatele financí.
 - Administrativní pracovníky.
- **Propagace:**
 - Open Science.
 - Open Access.
 - Služby OpenAIRE.
- **Synchronizace:**
 - Infrastruktur.
 - Repozitářů.
 - Politik.
- **Podpora:**
 - Workshopy.
 - Školení.
 - Školitelé.

NOAD: změna v ČR

- **Vysoká škola báňská – Technická univerzita Otrava.**

- Konec projektu OpenAIRE (červen 2018).

- **Masarykova univerzita.**

- zapojuje se do navazujícího projektu OpenAIRE Advance (březen 2018).

WP3: NOADs Network Operation

◦ **Tasks:**

- T3.1 NOADs coordination.
- T3.2 Topical task forces and facilitators.
- T3.3. Interaction with national networks and ministries.

◦ **Deliverables:**

- D3.1 Toolkit for policy makers on Open Access and Open Science.
- D3.2 Toolkit for researchers on legal issues.
- D3.3 Overview of progress on topical task forces.

WP4: Open Science Helpdesk: Support and Training

◦ **Tasks:**

- T4.1. Support Coordination and Helpdesk.
- T4.2. OA, Open Data, RDM and Open Science Training.
- T4.3. OpenAIRE Services Training.

◦ **Deliverables:**

- D4.1 Report on extend helpdesk content.
- D4.2 A multi-module Open Science kit.
- D4.3 Use cases of OpenAIRE OS service for different OpenAIRE stakeholders.
- D4.4 Final helpdesk report.

NOAD na MU: zaměření a cíle

- **WP3: NOADs Network Operation.**
 - Politiky týkající se OA/OS; správa vědeckých dat; právní rámec pro výzkumné organizace, národní infrastruktury.
- **WP4: Open Science Helpdesk: Support and Training.**
 - Informační materiály, školení a workshopy na národní úrovni.
- **Napojení na národní e-infrastruktury.**
 - Kooperace s EOSC-hub / OpenAIRE.
 - EOSC-hub ~ úložné a výpočetní kapacity, s tím související služby.
 - OpenAIRE ~ správa dat z výzkumu (RDM); podpora publikování.

Národní politika Open Access v České republice

Schůzka expertní skupiny

- **Expertní skupina Národního akčního plánu k Open Access.**
 - Setkání po ORION National Stakeholder Workshop v Praze 25. 9. 2018.
 - Účastní se zástupci univerzit, grantových agentur, Národní technická knihovna, Akademie věd, zástupci Ministerstva školství a Úřadu vlády ČR.
 - U vlády ČR snad nyní atmosféra pro postup v oblasti Open Access.
 - Nutno definovat krátký, jasný a *akční* plán.

Schůzka expertní skupiny

- **S velkými vydavateli nemáme pozici vyjednávat osamoceně.**
 - Třeba společný postup evropských států.
 - CzechELib nemá dostatečnou vyjednávací pozici.
- **Akční plán by měl být vládě předložen na jaře 2019.**
 - Souvisí i s otázkou hodnocení vědy v ČR.
 - Jako průchozí se jeví cesta „odspodu“ – nejdříve výzkumníci, pak grantové agentury atd.
- **Řeší hlavně publikace, data jsou zatím stále velká neznámá.**
 - Jít cestou FAIR, ne jen Open Data.
- **Hybridní cesta Open Access nedává dobrý smysl.**
 - Zlatá je cíl.
 - Zelená je možnost, jak začít prosazovat odspodu.

Otázky?

Díky za pozornost!

Michal Růžička

openaire@space.muni.cz

